66ste Jaargang. — Nr 8.
Dit nummer bestaat uit 6 bladzijden.
Zaterdag 21 Februari 1920

ABONNEMENT :
Men schrijft in te Tongeren Drukkerij COLLÉE.
Abonnementsprijs 5 fr.
Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, 37-39, Tongeren.
Telefoon 12.
15 centiemen het nummer.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN :
Voor de aankondigingen buiten de provinciën Limburg en Luik, wende men zich uitsluitend tot de *Agence Havas*, 8, Place des Martyrs, BRUSSEL ; 8, Place de la Bourse, PARIJS en 105, Cheapside, LONDEN.

TONGEREN, 21 FEBRUARI 1920.

Een vloed van misdadigheid.

Als het stikheet zomert of bar wintert, dan spreken onze fransche dagbladen van « une vague de chaleur, — une vague de froid » een warmtevloed, een vloed van kou.

Wie tegenwoordig de dagbladen volgt, zou gaan denken bij het dagelijksch langgerekt relaas van allehande misdaden, hier en elders, aan « een vloed van misdadigheid. »

't Werd onder den oorlog reeds voorzegd, en 't is waar bevonden : menschen met honderdduizenden, die vier jaar lang dag en nacht leefden in een lucht van doodschieten, wreedheden en plunderingen, kunnen voor een groot deel althans, zich moeilijk weer seffens aanpassen aan nieuwe toestanden. Ze gaan gewoon geraakt aan het bloed, en zien niet klaar meer tusschen het mijn en het dijn. Wat geeft een menschenleven min of meer ! Wat geeft het of de diefstal gaat om eene groote waarde ?

Diefstallen van auto's zijn aan de orde van den dag. Geen dief van « naam » werkt nog zonder auto. Groote winkels worden met den auto voor het raam, totaal leeggestolen. Dieven van « naam » werken ook niet meer alleen, ze zijn gesyndikeerd. En ook op klaarlichten dag dringen ze banken binnen, postkantoren, revolvers vooruit, en op minder tijd dan het beschreven is, zijn de kassen leeggeplunderd, en de auto snort weg in de verte.

Diefstallen worden gepleegd in klaarlichten dag, op den trein, ze slaan u bewusteloos en van den dader of daders geen spoor... Diefstallen gebeuren in klaren dag in volle straat : X... werd aangeloopen of omgeworpen ; de portefeuille, de sacoche is spoorloos verdwenen, en ook de dief. Diefstallen gebeuren 's nachts, in alleenstaande huizen, in volle stad... Op den buiten zijn de voetbranders terug in werking geweest. Diefstallen zijn er gebeurd, met duizenden, in de staties, uit de goederentreinen, aan de dokken ... En nog eens, met hoeveel moorden werden al die diefstallen bespat ?

De politie wordt dagelijks versterkt, maar zonder resultaat. De gevangenissen zitten overbevolkt.

Waarlijk, 't is eene echte verwildering, een vloed van misdadigheid.

Waar moet dat heen ?

En dan bestatigt men ook, dag na dag, dat de *eenige* ware dam tegen al die uitspatting van kwaad, de godsdienst, zonder genade rusteloos wordt aangebeukt ... De machtigste hefboom van wereldorde en wereldvrede is de godsdienst. Zij die dus den godsdienst uit de harten van de menschen zoeken te rukken, zijn misdadigers tegen de maatschappij.

Meer godsdienst, of de maatschappij is veroordeeld.

Het slechte geneesmiddel.

M. Bertrand, socialistisch volksvertegenwoordiger, schrijft in «Le Peuple» : De samenleving ziek is. Dat is niets nieuws : sedert vijftig jaar zeggen de vrienden van M. Bertrand hetzelfde.

Maar wonder is het wel dat, sedert de socialisten mede aan 't roer zijn in België en hunne collectivistische plaasters aan de kranke samenleving toedienen, deze almaartoe zieker en zieker wordt. Dat ziet en ondervindt iedereen. Ook M. Bertrand stelt dit vast in zijn artikel.

Wat den collectivistischen volksvertegenwoordiger vooral bekommert, is de crisis van de huisvesting en van de bouwnijverheid, die het zelfde zijn.

Nu, er wordt niet gebouwd — schrijft M. Bertrand — « omdat de nieuwe gebouwen drij tot viermaal meer kosten dan in 1914, en dat men er niet mag aan denken door de huurders van deze huizen drie- of viermaal meer huur te doen betalen dan vóór den oorlog. »

En M. Bertrand, besluit droefgeestig, dat de warboel verergert en dat niemand weet hoe er uit te geraken.

De « Dernière Heure » merkt aan hoe beteekenisvol deze overweging is in den mond van een der hoofden van de partij, die alles moet gaan verbeteren :

« Wij hebben altijd hooren zeggen — schrijft het liberale blad — dat de socialisten, de volgelingen van Marx, het programma eener volmaakte samenleving gereed hadden, dat slechts diende uitgevoerd te worden om het menschdom gelukkig te maken. Hoe ver staan wij tegenwoordig, indien de profeten van dit nieuwe evangelie het vergeten ? Gelooven zij zelfs er misschien niet meer aan ? »

Men zou zeggen dat M. Bertrand nog slechts weinig betrouwen heeft in het socialistisch en revolutionnair geneesmiddel. Want hij eindigt zijn artikel aan de lezers van « Le Peuple » door deze zeer juiste beschouwing, waarmee ieder rechtzinnig mensch zal instemmen :

« Eenvoudige menschen zullen misschien zeggen dat een algemeen omwenteling alleen in staat is verbetering te brengen.

» Voor mijn paart blijf ik overtuigd dat de sociale omwenteling den prijs van het brood niet zal doen dalen en dat ze geen huis zal bezorgen aan die er geen hebben — wel integendeel ! »

Er moet méér gewerkt worden en minder verteerd : dat is voor het oogenblik de wet voor iedereen. M. Vandervelde heeft in de Kamer verklaart dat er geen ander middel is om uit de huidige moeilijkheden te geraken : de revolutie, verre van er eene weg te nemen, zou ze vermenigvuldigen.

Naar den dieperik !

De socialistische leiders brengen hulde aan hunne syndikaten, waar deze aanprediken dat er minder moet voortgebracht worden omdat anders de kapitalisten nog rijker worden ; doch als men aan diezelfde leiders bewijst hoe noodig het is de werklieden tot grootere opbrengst te bewegen, dan roepen zij : « Wij zijn 't akkoord ». Zonderlinge tegenspraak !

Het onderzoek van M. Jourdain, minister van arbeid in Frankrijk, over de gevolgen der wet op den acht-uren-arbeidsdag, bewijst onbetwistbaar dat, sedert de invoering dezer hervorming, de opbrengst 20 ten honderd verminderd is. De duurte van het leven stijgt en de wissel zakt in evenredigheid. Zijn wij daarover nog allen 't akkoord ?

Men zou nu moeten uitrekenen voor hoeveel de steeds verhoogde loonen bijdragen tot de levensduurte en het dalen van den wissel.

En dan zou men zich een gedacht kunnen vormen over den omgang der ellenden, die uit die zoogezegde « democratische » hervormingen voortspruiten. Wie zegt ons dat dit niet erger en erger zal worden tot den noodlottigen en wellicht niet zeer verwijderden dag — die door vele klaarziende geesten verwacht wordt — waarop wij hard en lang zullen moeten gaan werken, harder en langer dan ooit in het verledene, om een arme korst brood te verdienen.

Landbouwersyndikaten.

Het vraagstuk der Handelsmeststoffen.

In nummer 25 van het orgaan der Nationale Maatschappij van Belgische Landbouwers heeft M. J. Graftiau, Bestuurder van het Ontledingslaboratorium te Leuven, een artikel laten verschijnen : «*De staking der Meststoffen*», waarin het gaat over een bijzonder belangrijke kwestie. Wijzende op de neiging der landbouwers om zich van het gebruik der handelsmeststoffen te onthouden, onderzoekt M. Graftiau ook de redenen dier onthouding, bespreekt de gevolgen daarvan en komt tereent tot het volgende besluit :

« In het belang van den landbouw in het gansche land wordt het tijd dat er aan die staking een einde kome. Met vertrouwen moet men terugkeeren tot het gebruik der meststoffen, die zooveel hebben bijgedragen tot de goede faam onzer landbouwnijverheid. De hooge prijzen derzelve zijn slechts betrekkelijk, zij overtreffen geenszins die der producten, welke zij uit den grond zullen helpen halen. Doch, meer nog dan eertijds, zal men dezelve met kennis en overleg moeten aanwenden. »

Deze gevolgtrekking van M. J. Graftiau verdient dat de landbouwers er hunne aandacht aan verleenen, want zij wijst op waarheden die niet straffeloos kunnen miskend worden.

Gedurende vier jaar hebben de Belgische landbouwers hunne akkers moeten bebouwen zonder ze behoorlijk te kunnen bemesten, en, door gebrek aan arbeidskrachten, zonder ze doelmatig te kunnen bewerken.

In zulke omstandigheden moesten de opbrengsten onvermijdelijk verminderen. Deze vermindering deed zich dan ook voor : doch, wat men niet zou verwacht hebben, de meeningen verschillen over de belangrijkheid der waargenomen verminderingen. Dit is hieraan te wijten dat men moet rekening houden met eenige zeer belangrijke bijzonderheden, wil men een oordeel uitbrengen over de opbrengstvermindering.

Stellen wij vooreerst vast dat de vermindering in alle streken en voor alle teelten niet even aanzienlijk is. Daar waar de akker van natuurswege vruchtbaar is, waar men vóór den oorlog de meststoffen in overvloed gebruikte, waar men tijdens den oorlog doelmatig de groenbemesting heeft aangewend, daar zal de vermindering der opbrengst natuurlijk niet zoo aanzienlijk zijn als in de minder vruchtbare gronden. Evenzoo zullen de teelten die zware bemesting eischen meer in opbrengst dalen dan teelten die zich met minder tevreden stellen. Om slechts een voorbeeld aan te halen : Volgens de medegedeelde getallen bereikte de opbrengst der suikerbeeten, in 1918, gemiddeld nog slechts de drie vierden der opbrengst van voor den oorlog.

Anderzijds verlieze men niet uit het oog dat men, tijdens den oorlog, tal van planten geteeld heeft die in vredestijd maar op kleine schaal verbouwd werden. Daar vele van die gewassen voor de eerste maal op menigen akker werden geteeld, konden ze zeer wel gedijen met geringe, of zelfs zonder bemesting.

Eindelijk, de hooge prijzen der landbouwproducten hebben er veel toe bijgedragen om de opbrengst verminderingen geringer te doen schijnen dan ze werkelijk waren. Immers de landbouwer ziet nog altoos meer naar de som gelds dan naar de hoeveelheid der producten om de uitkomsten van zijn bedrijf te beoordeelen. De Belgische hoeven, waar de opbrengsten der landerijen regelmatig gewogen worden, zouden spoedig geteld zijn. Indien men dus in sommige middens het belangrijk verminderen der opbrengsten niet inziet, dan is zulks toe te schrijven hieraan, dat men zich tegenover de opbrengsten van zeer vruchtbare akkers bevindt of dat men slechts het oog houdt op de geldelijke opbrengst van het bedrijf.

Voor de ondervindingrijken landbouwer staat de daling der opbrengsten buiten allen twijfel ; hij weet dat benevens eenige schoone opbrengsten van koolen, paardeboonen, erwten, enz., op weinig of niet bemeste akkers, ellendige teelten van beetwortels, haver en tarwe te zien waren, wier uiterlijke genoeg wees op het gebrek aan meststoffen, des te meer nog omdat ook de hoeveelheid beschikbaren stalmeststerk was ingekrompen.

Het staat dus buiten allen twijfel, en niet alleen de landbouwkundigen, maar ook de verstandige landbouwers zijn het daarvoor eens, dat de voortbrengingskracht onzer landerijen gedaald is. Toch schijnt men niet met de noodige geestdrift tot het gebruik der handelsmeststoffen te willen terugkeeren.

Niet alleen onthouden de landbouwers zich zooals vroeger gebruik te maken van de scheikundige meststoffen, maar deze onthouding geldt vooral de stikstofmeststen. Dit schijnt des te meer buitengewoon om dat het juist deze meststoffen zijn, die tijdens den oorlog geheel en al ontbraken, en waaraan nu de akkers vooral gebrek lijden.

Het is zeker moeilijk met juistheid te bepalen hoe groot dit gebrek aan stikstof is ; maar wanneer men in overweging neemt dat de Belgische landbouw, vóór den oorlog, elk jaar meer dan 220,000 ton stikstofmest, waarvan meer dan 170,000 ton chilinitraat, verbruikte, dan zal men gemakkelijk erkennen dat het gebrek aan stikstof wel wezenlijk moet bestaan.

Hoe komt het dan dat de landbouwers aarzelen om aan hunne akkers een bestanddeel terug te geven dat er zeker ontbreekt en dat toch een zoo overwegenden invloed heeft op den wasdom ?

Daarvoor zijn wellicht verscheidene oorzaken aan te duiden, tusschen dewelke op de eerste plaats in aanmerking komt de hooge prijs waaraan nu de stikstofmesten verkocht worden, in vergelijking met de prijzen van vóór den oorlog. Willen de landbouwers nu de noodige hoeveelheden stikstofmest aanwenden, dan moeten zij een kapitaal voorschieten, dat hun overdreven toeschijnt, omdat ze de zaken slechts langs eenen kant beschouwen ; ze bepalen er zich toe de huidige uitgaven te vergelijken met die van voor den oorlog. Zulke vergelijking nochtans baat tot niets. Wat er moet gedaan worden, is onderzoeken of in de huidige omstandigheden het gebruik van stikstofmest winsten kan opleveren.

Bij dit onderzoek moet men zich steunen op de ondervinding ; men moet voor grondslag der berekeningen nemen de meeropbrengsten die, in gewone omstandigheden, met eene bepaalde hoeveelheid chilinitraat kunnen verkregen worden. Ziehier desaangaande eenige cijfers, die met des te meer vertrouwen in aanmerking kunnen genomen worden, omdat ze de *gemiddelde* uitslagen zijn van proefvelden die, gedurende een tijdperk van zes jaar, door Staatslandbouwkundigen en leeraars werden ingericht.

Uit deze proeven blijkt dat men verkregen heeft, gemiddeld :

Met 75 kg. chilinitraat :
Op tarwe : **284** kg. graan en **786** kg. stroo, *vermeerdering* per hectare.
Op spelt : **412** kg. graan en **780** kg. stroo, *vermeerdering* per hectare.
Met 100 kg. chilinitraat :
Op haver : **337** kg. graan en **731** kg. stroo, *vermeerdering* per hectare.
Op rogge : **304** kg. graan en **779** kg. stroo, *vermeerdering* per hectare.
Met 200 kg chilinitraat :
Op suikerbeeten : **4.900** kg. wortels *vermeerdering* per hectare.
Op aardappelen : **2.830** kg. knollen, *vermeerdering* per hectare.
Met 250 kg chilinitraat :
Op voederbeeten : **12,250** kg. wortels, *vermeerdering* per hectare.

Met deze getallen aan de hand is het zeer gemakkelijk te berekenen op welke winst in men mag staat maken, wanneer men de aangeduide dosissen nitraat op de gemelde teelten gebruikt. Nemen wij als voorbeeld de tarwe : 75 kg. nitraat kan eene opbrengstvermeerdering geven van 284 kg. graan en van 756 kg. stroo. Aan de tegenwoordige prijzen van 50 frank de 100 kg. tarwe en 80 frank de 1000 kg. stroo, heeft die opbrengstvermeerdering eene waarde van 142 frank + 60 frank = 202 frank, terwijl de uitgave van nitraat slechts fr. 67,50 bedraagt, tegen den prijs van 90 frank de 100 kg. De zuivere winst per hectare, door het aanwenden van 75 kg. nitraat, bedraagt dus 202 frank — 67,50 frank — 134,50 frank.

Men zal misschien daartegen inbrengen, dat het geenszins vaststaat dat ook toekomend jaar tarwegraan en stroo nog zoo duur zullen betaald worden. Die opwerping is gegrond. Veronderstellen wij echter dat de prijs van 50 fr. op 30 frank valt en die van 80 frank op 40 fr. ; in dat geval zou de meeropbrengst eene waarde hebben van fr. 85,20 voor het graan en fr. 30,50 voor het stroo, te zamen fr. 115 70. Daar men slechts fr. 67,50 heeft uitgegeven aan de 75 kg. nitraat, bedraagt de winst nog fr. 48 20.

Dezelfde berekening kan voor de andere teelten gemaakt worden en telkens zal men ondervinden dat het gebruik van chilinitraat zeer hooge winsten afwerpt. Dit is gemakkelijk te begrijpen, want indien de prijs van het chilinitraat merkelijk hooger is dan vóór den oorlog, ook de prijzen der landbouwproducten zijn gestegen.

Zullen die prijzen toekomend jaar ook nog zoo hoog zijn ? Zulks is moeilijk van nu reeds te voorzien ; doch wat men kan bevestigen is, dat niets in den tegenwoordigen toestand der zaken toelaat eene ernstige prijsdaling der producten te voorspellen. Nu, die prijzen zouden meer dan 50 t. h. moeten dalen, opdat de geldwaarde der gewonnen producten niet meer toereikend zou zijn om de uitgave aan nitraat te dekken. Met eene waardevermindering van de producten, ten bedrage van 50 t. h. zou de aanwending van nitraat nog geen verlies veroorzaken.

Deze beschouwingen doen de gegrondheid uitschijnen van de hierboven aangehaalde gevolgtrekking van M. J. Graftiau, en zij toonen aan hoe men gevaar loopt zijn eigen belangen te schaden, door zich te richten naar oppervlakkige beweegredenen.

FELIX GODART.
Landbouwingenieur.

Gemengde berichten

De uitlevering van den gewezen keizer.

Eene tweede nota aan Nederland.

Men weet dat de Nederlandsche regeering een weigerend antwoord heeft uitgebracht op de eerste vraag tot uitlevering van den gewezen keizer van Duitschland. De Bondgenooten hebben nu eene tweede nota gestuurd aan Nederland. Zij drukken op de groote opofferingen, welke de Bondgenooten zich opgelegd hebben om dezen oorlog van het recht tegen de Duitsche barbaarschheid tot een goed einde te brengen. De Entente wil geen inbreuk doen op de politiek van breede gastvrijheid van Nederland doch zij is van oordeel dat de veiligheid van Europa zelf de uitlevering van den gewezen keizer eischt. De Bondgenooten zijn zeer onaangenaam getroffen geweest, door het feit dat Nederland in het antwoord op de eerste nota zelfs geen woord van afkeuring heeft gevonden voor de misdaden van den gewezen keizer, misdaden die strijdig zijn tegen alle gevoel van menschelijkheid en beschaving, en waarvan zelfs vele Nederlandsche onderdanen in zee de slachtoffers geworden zijn.

De Bondgenooten hernieuwen hunne vraag tot uitlevering van den gewezen keizer en drukken de hoop uit dat de regeering der Koningin niet meer zal weigeren den grooten plichtige van den oorlog uit te leveren.

Eene verrijzenis

In meest al de landen waar de oorlog heeft gewoed, is de woningnood zeer groot. Dat is, onder andere, het geval voor Frankrijk. Te Arles dus, had een arme kerel, die het niet zocht onder den blooten hemel te vernachten, verblijf verkozen in een Gallo-Romeinsch praalgraf der Alyscamps. De man had er, voorzichtigheidshalve, aan niemand een woord over gerept, en misschien had hij nog lang het praalgraf bewoond, indien hij niet was ontdekt geworden door twee Hollandsche toeristen. Deze doorliepen de stad en bevestigden dat zij eene verrijzenis bijgewoond hadden.

Zij verklaarden dat zij het praalgraf waren gaan bezichtigen, toen er al op eens een menschelijke gedaante uit opdook. Daarop hadden zij niet beter gevonden dan zoo snel mogelijk van die wonderlijke plaats weg te geraken.

Het gevolg van die ontdekking voor den armen drommel, die de kwestie van den woningnood voor zijn eigen op zoo'n zonderlinge wijze opgelost had, is dat men tegen hem proces-verbaal opgemaakt heeft. Graven hooren toe aan de dooden, en niet aan de levenden.

De leening.

De Minister van Financiën komt te beslissen dat de onderschrijvers, die zulks vragen, titels van 50 obligatiën van 500 franken kunnen bekomen ; te dien einde moeten zij zich wenden tot de banken, gelast om hunne onderschrijvingen te ontvangen.

Prijs van meel en brood.

De « Moniteur » deelt het volgende besluit mee : De maxima verkoopprijsen van het meel « officieele waar», worden vastgesteld als volgt:
Gebuild meel aan 75 % 139,75 fr. de 100 k.
— 80 % 109 — fr. —
Tarwemeel ruw (ongeb.) 99,70 fr —

Het « menagiebrood » en het witbrood moeten verkocht worden met gewicht van 500 grammen, 1 kilo, of een veelvoud van 1 kilo. Het « plaatbrood » en de « plattekoek » moeten verkocht worden met gewicht van 900 grammen of een veelvoud van 900 grammen.

De maxima verkoopprijzen van het brood worden vastgesteld als volgt :

a) « Menagiebrood » gebakken met meel gebuild aan 80 t. h., 1 fr. de k. (nagezien gewicht.)

b) Witbrood, gebakken met meel gebuild aan 75 t. h., 1 fr. 25 de kilo, (nagezien gewicht.)

c) Volledig brood gebakken met meel niet gebuild, 93 centiemen de kilo (nagezien gewicht).

d) « Plaatbrood » en « Plattekoek » gebakken met meel gebuild aan 75 t. h., 1 fr. 39 de kgr. zijnde 1,25 fr. het broodje van 900 grammen volgens vastgestelde regel.

De bakkers moeten altijd eene genoegzame hoeveelheid menagiebrood in hunnen winkel hebben om hunne klanten te kunnen bedienen.

Stads- & Provinciniuws

Tongeren. — *Sterfgeval* — Gisteren vrijdag had in St-Janskerk de plechtige lijkdienst plaats van M. Henri Joseph Stuivers, Kleermaker, echtgenoot van Dame Marie Catherine Wijnants, alhier overleden den 18 Februari 1920, voorzien van de laatste HH. Sakramenten.

De overledene was geboren te Tongeren den 4 April 1871. Zijn afsterven wordt betreurd door allen die hem kenden.

Aan de getroffene familiën bieden wij ons christelijk rouwbeklag.

— *Nieuwe Invalidenkring.* — De Invalidenkring door oneenigheid in twee groepen gespitst zijnde, maken de verminkten en invaliden van aan den Yzer bekend dat er toekomende Zondag, om 2 ure, eene algemeene vergadering zal gehouden worden in 't lokaal Gilles Van Herck, Groote Markt 4, te Tongeren. De invaliden voorzien van klare getuigschriften kunnen er zich aanmelden om ingeschreven te worden. De invaliden hopen dat deze nieuwe bond een betere indruk op de tongersche bevolking zal maken.

— *Trouwen is plezant !* — Verleden zaterdag — ter gelegenheid van Vastenavond — zijn niet minder dan zeven koppeltjes het huwelijksbootje ingestapt.

Zooals men ziet, de dure tijd weerhoudt onze jonkheden niet om den grooten stap te wagen ?

— *Landbouwberoepsvereeniging* — Verleden Donderdag had de eerste bestuursvergadering van de landbouwberoepsvereenigingen van Zuid Limburg plaats. Als afgevaardigden bij de landbouwvereeniging te Brussel werden benoemd voor het kanton Sint-Truiden H.H. Joseph Nicolai, Wilderen en Joseph Bauduin, Halmael ; voor het kanton Tongeren : A. Jadoul, Heure-le-Tixhe en F. Leva 's Heeren Elderen ; voor het kanton Borgloon, E. Warnants, Wintershoven en J. Timmermans, Mettecoven ; voor het kanton Sichen-Sussen-Boiré, V. Coenegrachts, Laeffelt en W. Duchateau Emael ; voor het kanton Bilsen H. Vanvinckenroy, Groote-Spauwen en J. Bollen Genck.

Daarna werd de bijdrage der leden vastgesteld ; 0,25 fr. per hektaar grond of weide die in de landbouwexploitatie bewerkt wordt.

Vervolgens werden verschillende punten van het landbouwprogramma besproken.

Paardenmarkt te Tongeren, Donderdag 18 Maart aanstaande.

Op de markt van verleden Donderdag waren te koop gesteld : 7 koeien en kalveren, Vette varkens, magere varkens.

MARKTPRIJZEN :

Boter, den kilo	.	fr.	15,50 tot 16,00
Eieren de 26	.	fr.	12,00 tot 13 00
Aardappelen,	de 100 kilos	fr.	20 tot 22
Klaverhooi,	de 1000 kilos	fr.	480 tot 500
Weihooi,	de 1000 kilos	fr.	290 tot 300
Stroo	de 1000 kilos	fr.	240 tot 250

DE ZWARTE BEDELAAR

NAAR HET FRANSCH VAN

PAUL FÉVAL.

11e VERVOLG.

De zwarte bedelaar was op zijn post : roerloos en op zijn langen stok geleund, stond hij naast de kerkdeur. Bij het gerucht van het opmaken der raamdeur, wendde hij het oog naar het balkon, maar zag dadelijk weer onverschillig voor zich, toen hij Carral bemerkte.

— Bezorg dit briefje aan zijn adres, beval deze laatste den kommissionair, die intusschen genaderd was.

De kommissionair ving den brief in de vlucht op, maar in plaats van heen te gaan, ging hij op een der treden van het portaal zitten.

— Wat doet gij daar? riep Carral hem driftig toe.

Tot eenig antwoord, begon de eenvoudige bergbewoner overluid de letters van het adres te spellen.

— Aan mijnheer den... mijnheer den...

De bedelaar, die tot dusverre onverschillige toeschouwer geweest was, hief het hoofd op en luisterde.

— Den kom... missa... ris... spelde de Auvergnaat met veel moeite.

Het balkon liep langs den smallen gevel van het geheele huis en het half geopende raam van Xavier deed den jongen man zien, die, voor een spiegel staande, de laatste hand aan zijn toilet legde.

— Houdt den mond, zeg ik u, hernam hij met gedempte stem ; gij kunt het adres onderweg lezen.

De Auvergnaat, verdiept in zijn arbeid, dien wij niet beter kunnen vergelijken dan met de inspanning van een oudheidkundige die een papyrus handschrift ontcijfert, sloeg volstrekt geen acht op dit bevel en vervolgde :

— Van politie... van de wijk ..

— Ellendeling ! schreeuwde Carral buiten zich zelven.

Xavier verscheen voor zijn venster.

— Tegen wien hebt gij het toch, Carral ? vroeg hij.

— Het is niets... hoegenaamd niets ! stamelde Carral ontbutst.

— Sint-Sulpicius, voleindigde de kommissionair doodbedaard.

Hij stond op en nam zijn klak af.

— Het is goed, mijnheer, sprak hij, welbekend ! Moet er antwoord op ?

— Neen, antwoordde de mulat, ga.

De kommissionair ging.

— Aan M. den kommissaris der wijk Sint-Sulpicius ! dacht de zwarte bedelaar, die alles gehoord had. Wat moet dat beteekenen ?... En hij scheen te vreezen, dat M. Xavier hem zou verstaan !... Ik heb wel veel werk, maar ik zal toch waken !...

Zoodra de kommissionair verdwenen was, hernam Carral zijne gewone kalmte.

— Welnu ! vroeg hij lachend aan Xavier, laten wij ons geluk beproeven ?

— Vandaag niet, antwoordde Xavier.

— Gij treedt terug, mijn weerde, dat is niet braaf !

— Ik weet het niet .. Ik kan er niet toe besluiten... Buitendien, wij zijn in de eerste dagen der maand en ik heb geen geld.

— Is het anders niet, riep Carral, ik zal het u leenen.

Terwijl hij dit zegde, stiet hij met den voet tegen een klein pakje, dat op den steenen vloer van het balkon lag.

— En zie eens, ging hij het oprapende, voort, de weldadige tovergodin, die u onder hare bescherming genomen heeft, is dezen nacht hier geweest : gij zult niet eens behoeven te leenen. Ziehier de geheimzinnige gaven en dezen keer komt zij juist van pas !

Xavier maakte het pakje los, dat volgens gewoonte vijf-en-twintig louis bevatte.

— Naar het schijnt, is het den wil van het noodlot, prevelde hij.

— Welaan, het zij zoo ! laat ons gaan.

Carral had moeite zijne blijdschap te verbergen. Toen zij buiten kwamen, hield de zwarte bedelaar volgens zijne gewoonte, de hand voor Xavier op, die hem in zijne overspanning niets gaf en aan Carral vroeg :

— Waar is het ?

— Achter de Sint-Sulpicius in de rue Servandoni, antwoordde Carral.

De bedelaar liet met treurigheid het hoofd zinken.

— Dat is de eerste maal, dat hij mij niets geeft ! mompelde hij ; die man zal zijn hart bederven... maar daar bedenk ik iets : achter de Sint-Sulpicius heeft hij gezegd... en die brief was voor den kommissaris van de wijk Sint-Sulpicius. Ik begrijp het niet, maar ik word bang

Zonder zich verder te bezinnen, snelde hij de beide vrienden achterna.

Dezen waren hem een eindweegs vooruit ; de bedelaar kreeg hen eerst in het oog, toen zij den hoek van het plein St-Germain omsloegen. Om sneller te kunnen loopen, nam hij zijne zware met nagels beslagen schoenen in de hand en zette zich in eenen draf. Op het oogenblik dat hij de rue Servandoni inging, verdwenen de beide vrienden door eene lage deur uit zijne oogen.

De bedelaar zette niettemin zijn weg voort en bleef eerst staan voor de deur zelve, welke degenen die hij achtervolgde, doorgegaan waren.

Deze deur voerde in eene nauwe, donkeren gang, aan welker einde men een wenteltrap ontwaarde.

Op het eerste gezicht, scheen het huis onbewoond. De ramen gelijkvloers waren allen gesloten, en jaloeziëen, waarvan de latten het onderste boven gekeerd stonden, dat wil zeggen naar binnen hellende, beletten het bespiedende oog door hare groene afsluiting te dringen.

Dit was eveneens het geval met de drie verdiepingen, waaruit het huis bestond. Niet het minste gerucht drong naar buiten. Het was als eene grafkapel op een kerkhof, want de rue Servandoni is eene der akeligste van Parijs.

En nochtans gingen er weinige minuten voorbij zonder dat een of meerdere personen de gang binnengingen. Alvorens binnen te gaan, wierpen de meesten links en rechts bange oogslagen om zich heen : men zou gezegd hebben dat zij bevreesd waren of zich schaamden.

De zwarte bedelaar kende onze beschaving slechts zeer onvolledig, maar juist daarom was hij zeer wantrouwend. Wat hij sedert zijne komst in Frankrijk gezien had, verwonderde soms zijne eenvoudige rede en boezemde hem eens zekere vrees voor de menschen in, niet ter wille van zich zelven, maar voor een geliefd wezen, aan hetwelk hij zijn leven gewijd had.

De maatschappij slechts uit de verte en van beneden ziende, overdreef hij eerder hare gevaarlijke verborgenheden dan dat hij ze geringschatte.

Zonder zich zijne vrees te kunnen verklaren, vermoedde hij eenig gevaar achter de stille muren van dat vreemdsoortig huis. Zoowel om tot adem te komen als om te bespieden, ging hij op een paal zitten en wachtte.

In dien tusschentijd kwamen eene menigte omstandigheden, in schijn onbeduidend, zijne bekommernis vermeerderen.

Bij wijlen bewogen zich de jaloezieën van de bovenste verdiepingen, men vernam nu eens een schaterlach, dan weer het geluid van het springen eener kurk of wel het rammelen van geld.

Iets later was het een knecht, die buiten kwam en op een der aan het einde der straat gestationeerde vigilantes floot. Op dat teeken zag men niet alleen het rijtuig naderen, maar ook een zwerm bedelaars, die, ongetwijfeld wel wetende waarom, hun post aan de zijdeur der Sint-Sulpicius, een der beste plaatsen van Parijs ten einde dat de bedelarij daar nog niet verboden was, verlieten.

Dan verliet een man het huis met het hoofd blijmoedig opgeheven of mistroostig gebogen, met den glimlach of de godslastering op de lippen, rood van blijdschap of doodsbleek van vertwijfeling. In het eerste geval omringde de schaar bedelaars het rijtuig en vroeg om een aalmoes gelijk men een cijns vordert ; in het tweede keerden zij, met minachting de schouders ophalende, naar hunne plaats terug.

— Wat gebeurt daar toch ? vroeg onze neger zich af.

Na verloop van ongeveer een half uur, vertoonde Carral zich in de deur van den gang. Bij het zien van den zwarten bedelaar maakte hij een beweging van spijt en scheen te aarzelen.

Maar zich terstond herstellende, kwam hij haastig daar buiten en ging met groote schreden de straat af. Xavier bleef derhalve alleen binnen.

De zwarte schoof onrustig op zijnen paal heen en weer, het werd hem steeds angstiger te moede.

Plotseling schoot hem eene gedachte te binnen, die aan zijne onzekerheid een einde maakte.

De mannen die naar buiten kwamen, sommige wanhopig, anderen vreugdedronken, het rammelen van geld, eenige uitdrukkingen aan de armen van Sint-Sulpicius ontvallen, het voorkomen van het huis dat alles stemde overeen : men moest daar spelen. Hij had een speelhol voor zich.

Maar waarom was Carral heengegaan ? Waartoe de aan de policie gerichte brief ?

De bedelaar verliet zijnen paal en stak de straat over.

— Een arm man van mijne soort, mompelde hij, kan zich moeielijk eenen raad verooloven ; maar om het even, ik moet het kind zien ; ik moet het spreken

Op het oogenblik dat hij na nog even geaarzeld te hebben, den gang wilde ingaan, bleef hij staan, omdat drie mannen, in het zwart gekleed, den hoek der staat omkwamen en hem naderden. Hij trad terug om hen te laten voorbijgaan.

De drie mannen gingen hem echter niet voorbij, want in plaats van naar boven te klimmen, bleven zij aan de deur staan tot zich eene afdeeling politie-agenten op de hoogte der kerk vertoonde.

Als had hij slechts daarop gewacht, haalde een der drie mannen, die de opperste scheen, een witten sjerp uit den zak, dien hij over zijn frak om zijn midden vastmaakte.

— Laat ons gaan, sprak hij.

De bedelaar sloeg zich voor het voorhoofd.

— Nu begrijp ik het ! riep hij hevig ontroerd uit. Ik had het eerder moeten raden ! De brief ! de andere heeft hem binnengeleid, en is daarna stil weggeslopen hem in de val achterlatende, en ik vermag thans niets om hem te redden..

Ziehier hetgeen er gedurende een uur in het geheimzinnige huis had plaats gegrepen. Toen Xavier en Carral, na den wenteltrap opgegaan te zijn op de eerste verdieping klopten, deed een knecht hun open en vroeg wat zij begeerden.

Carral antwoordde met zich bekend te maken.

De knecht opende eene tweede deur en het de beide vrienden in eene ruime door waskeersen verlichte zaal, hoewel het volle dag was.

Er stond in die zaal eene groote, langwerpige tafel, door eene driedubbele rij spelers omringd.

In het midden zat een man met een norsch gelaat en met het voorkomen van een ongelukkige bediende, die een grooten hoop kaarten voor zich had liggen en er telkens eenige afnemende, ze achtereenvolgens openlegde ; het was het *trente et quarante*-spel.

Bij het binnentreden van onze vrienden, wendde geen der spelers het hoofd om.

Iedereen was zoo zeer bezig gehouden door de verschillende kansen van het spel, dat het dak had moeten invallen of brandgeroep gehoord worden, om de algemeene aandacht er van af te leiden.

Carral en Xavier vonden niettemin iemand die hen te woord kon staan. Een heer, wiens uitgeteerd en ontvleesch lichaam een galgentronie droeg, kwam hen te gemoet en groette Carral als een goed bekende. Het was de eigenaar der inrichting.

— Hoe gaat het ? vroeg hij. Mijnheer behoort immers tot de goeden ?...

Hij deed deze laatste vraag fluisterend en knipoogde daarbij veelbeteekend om Xavier aan te duiden.

— Mijnheer is mijn vriend ! antwoordde de mulat.

— Het is mij zeer vereerend met mijnheer kennis te maken, hernam nu de eigenaar, Xavier met eenen blik van verstandhouding aanziende, die geheel en al zijn doel miste. Mijne inrichting is geheel ter uwer beschikking. Hier hebben wij het *trente et quarante* ; in de zaal rechts het *écarté* ; links het *bouillotte*-spel... Op de tweede verdieping hebben wij het *roulette*-, het *whist*- en *brelan*-spel, men heeft maar voor het kiezen. Wat het derde verdiep...

— Het is genoeg, M. Moutet, viel Carral hem in de rede, van uw buffet zullen wij geen gebruik maken.

— Naar het u goeddunkt ! hernam M. Moutet met een beminnelijken glimlach ; er heerscht hier eene volledige vrijheid ! de heeren zijn hier te huis.

En hun den rug toekeerende, voegde hij er binnensmonds bij :

— Of ze hun geld op de eerste, op de tweede of op de derde verdieping laten is volkomen hetzelfde : mits zij het maar niet mee naar huis nemen.

(*Wordt voortgezet.*)